

NOTAT

Til: Helse- og omsorgsdepartementet v/ Marit Måge, Legemiddelseksjonen
Fra: Apotekforeningen
Dato: 31.07.2012
Ref.: 12/153-1

Skriftlig innspill til "Stortingsmelding om kvalitet og pasientsikkerhet"

Apotekforeningen viser til dialogmøtet med Helse- og omsorgsdepartementet 27.april 2012 samt epost av 3.mai vedlagt presentasjonene som ble holdt, og våre oppsummeringer fra møtet. Vi ønsker med dette notatet å presisere våre innspill til Stortingsmeldingen, med vekt på legemiddelbehandling i primærhelsetjenesten.

Riktig legemiddelbehandling sparer liv, forbedrer liv og forlenger liv til tusenvis av pasienter hver dag. Riktig legemiddelbruk forutsetter at legen rekvirerer en hensiktsmessig legemiddelbehandling, at pasienten får utlevert riktig legemiddel av god kvalitet og at pasienten har nok informasjon og motivasjon til å bruke legemiddelet riktig. Legemidler er en essensiell del av helsetjenestetilbudet, og helt avgjørende for god kvalitet og pasientsikkerhet. Det er likevel slik at feil /uheldig bruk av legemidler forårsaker unødvendige sykehusinnleggelses og unødig belastning av helsetjenesten.

- Mer enn 5 % av sykehusinnleggelsene for øyeblikkelig hjelp skyldes helseskader som følge av legemiddelbruk
- Halvparten av skadene som skyldes legemidler kunne vært unngått med forebyggende tiltak
- Noen få høyrisikofaktorer og noen få legemiddeltypen står for de fleste helseskader som følger av legemiddelbruk
- Hovedårsaken til at en legemiddelbehandling i primærhelsetjenesten ikke gir ønsket effekt skyldes hvordan legemiddelet brukes/tas av pasienten
- Pasienter som bruker legemidler for kroniske lidelser har en gjennomsnittlig "adherence" på bare 50%.

Den demografiske utviklingen vil i årene fremover føre til at flere settes på legemiddelbehandling, og legemiddelbehandlingen vil bli mer kompleks. Det er derfor nødvendig å sette inn tiltak for å bedre kvalitet og pasientsikkerhet knyttet til legemiddelbehandling.

Det er ikke vanskelig å finne enkle tiltak som kan redusere slike skader betraktelig. HARM rapporten, som ble presentert på dialogmøtet, viser til flere konkrete tiltak. Mange av tiltakene involverer en annen og mer systematisk bruk av farmasøytisk kompetanse på apotek enn det vi har hatt tradisjon for i Norge.

Apotekforeningen mener at ”Stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet” bør sette fokus på:

- tiltak som fører til at hele helsetjenesten får bedre oversikt over den enkelte pasients legemiddelbruk
- tiltak som gjør at det utpekes en ansvarlig lege når en pasient bruker mange leger
- tiltak som ivaretar riktig legemiddelbruk ved skifte av omsorgsnivå
- tiltak som reduserer legemiddelrelaterte sykehusinnleggelses som kunne har vært unngått
- tiltak som fører til bedre etterlevelse av legemiddelbehandlingen hos kronikere
- tiltak som gjør at vi kan bevare et sikkert og effektivt apotektilbud i hele landet

Apotekenes hovedoppgave er å medvirke til riktig legemiddelbruk gjennom god og tilpasset veiledning, og ved å tilby farmasøytiske tjenester. Apotekene er bemannet med høyt utdannet helsepersonell som er legemiddeleksperter. Apotekforeningen mener tjenestetilbudet bør utvikles for å møte utfordringene knyttet til riktig legemiddelbruk, og at dette bør skje i samhandling med øvrig helsetjeneste. Myndighetene bør ta ansvar for å legge til rette for en slik utvikling, slik det er gjort blant annet i Storbritannia.

Apotekene har infrastruktur, kompetanse og vilje til å bidra til alle punktene som er listet ovenfor, men mangler incentivene og et ”offentlig oppdrag”.

Apoteket er ofte det første stedet man oppsøker når man har et helseproblem, og det er det siste møtepunktet med helsepersonell før man skal hjem å bruke sine legemidler. Ved å samarbeide med apotek kan den offentlige helsetjenesten utnytte apotekets ressurser og infrastruktur og samtidig få tilgang til farmasøytisk kompetanse som bidrar til økt kvalitet og bedre pasientsikkerhet.

Apotekene kan bidra til :

- å redusere unødvendige sykehusinnleggelses
- å redusere forekomst av bivirkninger
- å sørge for at pasientene er bedre informert og har bedre kunnskap om sin legemiddelbehandling.

Apotekforeningen mener det er avgjørende for god kvalitet og pasientsikkerhet at apotekleddet og bruken av farmasøytisk kompetanse på apotek inngår i samhandlingskjeden for pasientenes legemiddelbehandling, og at dette gjenspeiles i den kommende Stortingsmeldingen.